

Zaaknummer : 1471751
Raadsvergadering : 8 september 2026

Onderwerp : Integriteit bij voordracht en benoeming wethouders

Portefeuillehouder : Burgemeester Joost van Oostrum
Steller : Joyce Satijn tel. : 0545-250250

Te nemen besluit

1. Kennisnemen van de te onderscheiden verantwoordelijkheden en de in het afgelopen jaar genomen stappen inzake (integriteit bij) de voordracht en benoeming wethouders (bijlage 1);
2. Kennisnemen van de verschillende aanbieders die de risicoanalyse voor kandidaat-wethouders betreffen (bijlage 2) en de eerstvolgende risicoanalyse te laten uitvoeren door adviesbureau Berenschot;
3. De verschillende verantwoordelijkheden die een benoeming van een wethouder aangaan, zoals beschreven in bijlage 1, over te nemen bij de actualisatie van de Gedragscode(s) Integriteit voor politieke ambtsdragers.
4. Geen wijzigingen doorvoeren in het Reglement van Orde (art. 9 lid 4) voor wat betreft het onderdeel opdracht geven om een risicoanalyse uit te voeren.
5. Wethoudersbenoemingen zoals gebruikelijk te agenderen als stemming met debat en zo nodig het debat te voeren, met respect voor de persoonlijke levenssfeer.

Waarom dit voorstel en wat is het effect

Naar aanleiding van het vertrek van wethouder Koenderink spraken de fractievoorzitters, de burgemeester en de griffier over de huidige afspraken rondom integriteit, de lessen die kunnen worden getrokken en de manier waarop Berkelland in de toekomst omgaat met de voordracht van kandidaat-wethouders en hun benoemingen door de raad. Het presidium gaf opdracht om de beschikbare mogelijkheden voor integriteitsonderzoeken bij kandidaat-wethouders te analyseren en te bekijken of de huidige werkwijze moet worden aangepast. De burgemeester en griffier hebben dit voorstel, in overleg met tien raadsleden voorbereid en hebben daarbij afspraken gemaakt over de toekomstige werkwijze van voordrachten en benoeming van wethouders. Daaruit is naar voren gekomen dat er geen wijzigingen plaatsvinden in de werkwijze en procedure, maar dat er wel aanvullende eisen voor een kandidaat-wethouder worden meegegeven aan het bureau dat het integriteitsonderzoek uitvoert.

Argumentatie

- 1.1 Er is behoefte aan inzicht in de verschillende verantwoordelijkheden over integriteit bij het kandideren van kandidaat-wethouders en de benoeming van wethouders door de raad en de stappen die gezet (moeten) worden om tot een benoeming van een wethouder te komen.
- 1.2 Er is behoefte aan inzicht in de genomen stappen voor wat betreft (bewustwording van) integriteit bij kandidaat-wethouders.
- 2.1 Er is behoefte aan inzicht in de mogelijkheden die er zijn om een risicoanalyse integriteit uit te voeren.
- 2.2 Na het afwegen van de verschillende aanbieders is de gemeenteraad van mening dat adviesbureau Berenschot op dit moment het beste past bij wat de gemeenteraad wenst te weten voorafgaand aan een wethoudersbenoeming. Daarbij is afgesproken dat – naast de wettelijk verplichte VOG – wordt gevraagd naar:
 - BKR-registratie;

In te vullen door Griffie:

Raadsvergadering
0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen

- diploma's overleggen van opleidingen die kandidaat noemt in diens CV;
 - contactpersoon van laatste twee werkgevers waarbij naar werkgevers tot maximaal 5 jaar geleden wordt gevraagd. In geval van eigen bedrijf wordt inschrijving bij Kamer van Koophandel gecontroleerd;
 - (social) media check, waarbij wordt gekeken naar recente uitingen die relevant zijn voor het politiek functioneren.
3. Er is behoefte om de afspraken en verantwoordelijkheden rondom integriteit (opnieuw) vast te leggen en op te volgen bij toekomstige wethoudersvoordrachten en -benoemingen.
 4. In art. 9 lid 4 van het RvO staat dat de burgemeester voor de aanvang van iedere ambtstermijn opdracht kan geven om de kandidaat-wethouders aan een risicoanalyse integriteit te onderwerpen. De burgemeester brengt over het eindresultaat daarvan verslag uit aan de raad en raadsleden kunnen onder geheimhouding de rapportage inzien. Inzicht in de genomen processtappen voor wat betreft (bewustwording van) integriteit bij kandidaat-wethouders en de analyse van het aanbod om een risicoanalyse uit te voeren bij een kandidaat-wethouder geeft geen reden om dit artikel aan te passen.
 5. Het debat tussen raadsleden en eventueel met de kandidaat vindt in de openbaarheid plaats, bij de behandeling van het raadsvoorstel dat gaat over de benoeming van een wethouder. Dit sluit aan op één van de uitgangspunten van de Handleiding basisscan integriteit van BZK voor kandidaat-bestuurders: een risicoanalyse geeft geen eendoordeel over de benoembaarheid van een kandidaat. Dat is voorbehouden aan het primair bevoegde bestuursorgaan, i.c. de gemeenteraad.

Kanttekeningen en risico's

Integriteit is niet zwart-wit. Naast de te volgen stappen en het oordeel van de gemeenteraad over de benoembaarheid van een kandidaat-wethouder, zijn afspraken vastgelegd in de wettelijk verplichte gedragscodes Integriteit. Deze gedragscodes staan niet op zichzelf, maar vormen een onderdeel van de activiteiten om de alertheid voor integriteit verder te vergroten en een helpende hand te bieden om kwesties op dit gebied bespreekbaar te maken en/of te voorkomen. Het is belangrijk daar zowel voorafgaand aan als gedurende de gehele bestuursperiode voldoende aandacht voor te hebben.

Financiën

De integriteitsanalyses voor wethouderskandidaten wordt betaald uit het budget van de gemeenteraad.

VN verdrag rechten van mensen met een beperking

Niet van toepassing.

Communicatie

Het besluit wordt op de gebruikelijke wijze bekend gemaakt via de rubriek "Als de hamer valt" in BerkelBericht en op de website.

Initiatief, participatie en rol gemeente

Dit voorstel is opgesteld in opdracht van het presidium van 8 juli 2026.

Planning en evaluatie

De gedragscode(s) Integriteit, die op 18 april 2023 zijn vastgesteld zullen worden geactualiseerd en voor de komende bestuursperiode 2026-2030 voor alle bestuursorganen in Berkelland worden vastgesteld. De verwachting is dat dat in het eerste kwartaal 2027 gaat gebeuren. In aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen van 2030 wordt het proces van wethoudersbenoemingen opnieuw geagendeerd in het presidium om te kijken of de werkwijze nog voldoet en te besluiten over het bureau dat de integriteitsanalyses gaat uitvoeren.

Alternatieven

In bijlage 2 zijn verschillende aanbieders opgenomen die risicoanalyses voor wethouderskandidaten uitvoeren.

Het presidium,
de griffier,

de voorzitter,

drs. J.A. Satijn.

drs. J.H.A. van Oostrum.

Raadsvergadering : 8 september 2026

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het verzoek van het presidium van 8 juli 2026;

gelezen de uitkomsten van het gesprek met een afvaardiging van de gemeenteraad op 18 en 25 augustus 2026;

b e s l u i t :

1. Kennisnemen van de te onderscheiden verantwoordelijkheden en de in het afgelopen jaar genomen stappen inzake (integriteit bij) de voordracht en benoeming wethouders (bijlage 1);
2. Kennisnemen van de verschillende aanbieders die de risicoanalyse voor kandidaat-wethouders betreffen (bijlage 2) en de eerstvolgende risicoanalyse te laten uitvoeren door adviesbureau Berenschot;
3. De verschillende verantwoordelijkheden die een benoeming van een wethouder aangaan, zoals beschreven in bijlage 1, over te nemen bij de actualisatie van de Gedragscode(s) Integriteit voor politieke ambtsdragers.
4. Geen wijzigingen doorvoeren in het Reglement van Orde (art. 9 lid 4) voor wat betreft het onderdeel opdracht geven om een risicoanalyse uit te voeren.
5. Wethoudersbenoemingen zoals gebruikelijk te agenderen als stemming met debat en zo nodig het debat te voeren, met respect voor de persoonlijke levenssfeer.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 8 september 2026

de griffier,

de voorzitter,

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp: Integriteit bij voordracht en benoeming wethouders

Niet van toepassing